

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2361/2019
20.05.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић, Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у правној ствари предлагача АА из ..., чији је пуномоћник Косановић Саша, адвокат из ..., против противника предлагача Градске општине Чукарица, Београд, чији је заступник Правобранилаштво Градске општине Чукарица, Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП из Београда, чији је пуномоћник Гледовић Милош, адвокат из ... и Завода за изградњу града Београда из Београда, ради одређивања новчане накнаде за изузето земљиште, одлучујући о ревизији противника предлагача, крајњег корисника првог реда Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП из Београда, изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж 4575/18 од 25.01.2019. године, у седници већа одржаној 20.05.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија изјављена против решења Вишег суда у Београду Гж 4575/18 од 25.01.2019. године, у ставу првом изреке.

Образложење

Решењем Другог Основног суда у Београду Р1.бр 194/14 од 21.09.2017. године, ставом првим изреке, одређена је новчана накнада за изузето неизграђено градско грађевинско земљиште, и то део кат.парц.бр. ... старог премера, укупне површине 2060м2 КО ... односно део кат.парц.бр. ... новог премера КО ..., која је изузета правноснажним решењем СО Чукарица II 01-бр.463.542/79 од 10.04.1980. године, исправљеног закључком од 19.01.2016. године, из поседа ранијег земљишнокњижног сувласника пок. АА са 20/78 идеалних делова, у укупном износу од 25.353.840,00 динара. Ставом другим изреке, обавезана је Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП из Београда да предлагачу исплати новчану накнаду у износу од 25.353.840,00 динара у року од 15 дана. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован предлог предлагача у делу којим је тражио да се на солидарну исплату утврђене накнаде обавезе противник предлагача Градска општина Чукарица да солидарно исплати накнаду, а ставом четвртим исто тако је одбијен предлог и у односу на Завод за изградњу Града Београда. Ставом петим, обавезана је Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП из Београда да предлагачу накнади трошкове поступка у износу од 457.500,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијени су захтеви Градске општине Чукарица и Завода за изградњу Града Београда за накнаду трошкова поступка.

Решењем Вишег суда у Београду Гж 4575/18 од 25.01.2019. године одлучено је о жалби Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП из Београда, па је првостепено решење потврђено у ставу првом, другом, трећем, четвртом и шестом изреке, а у делу који се односи на одлуку о трошковима поступка из става петог изреке, решење је укинато и предмет је враћен првостепеном суду на поновно одлучивање.

Против правноснажне одлуке другостепеног суда, ревизију је изјавила Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП из Београда, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Правноснажним решењем одлучено је о исплати новчане накнаде предлагачу за раније изузето земљиште од њеног правног претходника (оца). Према вредности побијаног, ревизија је дозвољена у смислу члана 403. став 3. Закона о парничном поступку-ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...87/18).

Врховни касациони суд је испитао правноснажно решење другостепеног суда, применом члана 408. ЗПП, и утврдио да ревизија није основана.

При доношењу побијаног решења није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У ревизији се конкретизовано не означава битна повреда поступка која би представљала ревизијски разлог, у оквиру битних повреда због којих се ревизија може изјавити, прописаних у члану 407. став 1. тачке 1) до 5) ЗПП. Наводима ревизије у односу на чињенице и оцену доказа, оспорава се уствари утврђено чињенично стање. Оспоравање утврђеног чињеничног стања у ревизији, не представља дозвољени разлог због којег се ревизија може изјавити, насупрот прописаног у члану 407. став 2. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем СО Чукарица од 10.04.1980. године утврђено је да се изузима из поседа ранијих власника уз правичну накнаду, неизграђено градско грађевинско земљиште кат.парц.бр. ... (старог премера) к.о. ... у површини од 2060м², у корист Општине Чукарица за потребе Завода за изградњу града Београда, ради изградње комплекса „Дипломатска колонија“, а на којој су земљишно књижни сувласници са уделима од по 29/78 дела ББ, ВВ и ГГ. Предлагач је правноснажним решењем о наслеђивању од 06.06.2014. године оглашена јединим наследником иза покојног ГГ. Ни предлагачу, а ни њеном претходнику није исплаћена накнада за 29/78 удела на парцели обухваћеној наведеним решењем. На основу процене Пореске управе од 19.05.2017. године да тржишна вредност износи 48.000,00 динара по м², суд је према површини парцеле и сувласничком уделу претходника предлагача, одредио висину новчане накнаде која припада предлагачу, у износу од 25.353.840,00 динара.

По питању пасивне легитимације, став нижестепених судова да обавеза исплате накнаде терети Дирекцију за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП Београд, заснован је на утврђеним чињеницама о променама преносом надлежности, права и обавеза. То су чињенице да је земљиште у 1980. години изузето у корист Општине Чукарица за потребе Завода за изградњу града Београда ради изградње стамбеног комплекса, да је Дирекција за изградњу и реконструкцију Београда закључила уговор 12.12.1977. године о уступању земљишта Дипломатско-стамбеном предузећу Београд,

да је у анексу уговора о уступању од 12.12.1997. године наведено да је давање грађевинског земљишта у надлежности Градске СИЗ за грађевинско земљиште и да су сва средства, права и обавезе града Београда за финансирање уређивања грађевинског земљишта прешла на Градску СИЗ (потписника анекса), а она је према подацима из судског регистра брисана услед престанка рада и решењем Фи.72/95 од 11.01.1995. године уписана је Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП Београд, основана Одлуком Скупштине града Београда 10.11.1994. године, која је даном уписа преузела имовину, права и обавезе у домену делатности за грађевинско земљиште од Градског друштвеног фонда за грађевинско земљиште и путеве. Другостепени суд је оценио да се у конкретном случају ради о правном следбеништву, те да сагласност Дирекције да ступи у поступак није ни потребна.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права одлучили о висини накнаде и обавези исплате. О томе је одлучено применом члана 41. став 2. и члана 42. Закона о експропријацији. Право на накнаду остварује предлагач као наследник пок. ГГ, сразмерно његовом уделу у изузетом земљишту. На испуњење обавезе исплате новчане накнаде за изузето земљиште у висини тржишне вредности, обавезана је Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП из Београда.

Неосновано се у ревизији туженог истиче да је материјално право погрешно примењено.

Решење донето у управном поступку о изузимању земљишта из поседа, представља правни основ за остварење права на новчану накнаду у висини која не може бити нижа од тржишне. У конкретном случају, накнада је одређена у новцу према тржишној цени земљишта, како налаже одредба члана 42. став 1. Закона о експропријацији („Службени гласник РС“бр.53/1995, „Службени лист СРЈ“бр.16/2001 и „Службени гласник РС“бр.20/2009 и 106/2016). Тржишна вредност земљишта је утврђена на основу процене надлежног пореског органа, у складу са прописаним у одредби члана 42. став 2. наведеног закона. Адекватном накнадом обезбеђује се остварење имовинског права признатог у решењу о изузимању парцеле из поседа ранијих ималаца. На тај начин обезбеђују се стандарди заштите права. У члану 58. Устава Републике Србије, у ставу 1. зајемчено је мирно уживање имовине и других имовинских права стечених на основу закона. У ставу 2. прописано је да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне. У члану 3. Закона о основама својинскоправних односа у ставу 1. прописано је право власника да своју ствар држи, да је користи и да њоме располаже у границама одређеним законом. Свако је дужан да се уздржава од повреде права својине другог лица, прописује став 2. наведеног члана. Пракса у примени члана 1. Протокола 1 уз Европску конвенцију о људским правима, заснована је на ставу Европског суда за људска права да се код сваког одузимања имовине у јавном интересу мора постићи равнотежа између захтева општег интереса и права појединца на мирно уживање свог власништва, да одсуство накнаде или неодговарајућа накнада код експропријације редовно представља несразмерно мешање државе. Став је да ако се појединцу за одузету непокретност не плати никаква накнада, повреда права на мирно уживање имовине постоји све до оног момента када дође до успостављања равнотеже интереса, а то ће у датој ситуацији бити тек када се власник односно следбеник адекватно обештети. У конкретном случају, предлагачу је одређена накнада, управо у складу са наведеним стандардом заштите имовинских права.

Врховни касациони суд је нашао да без утицаја остају ревизијом изнете примедбе на идентификацију изузете парцеле, што спада у домен чињеница. Такође, налази да нове катастарске ознаке изузете непокретности не чини обавезну садржину изреке решења о накнади, те се не разматрају код оцене о законитости побијаног решења. Подносилац ревизије поновљено истиче приговор недостатка пасивне легитимације, који је темељно расправљен. По питању да ревидента терети обавеза плаћања накнаде, разлози су дати. Јасно је да земљиште није изузето у корист и за потребе подносиоца ревизије - Дирекције за грађевинско земљиште и изградњу Београд ЈП Београд, која је основана Одлуком Скупштине града Београда 10.11.1994. године, после низа година од донетог решења о изузимању, али је јасно утврђено да су на њу пренете обавезе, заједно са правима, у области грађевинског земљишта, а то својство је имала изузета парцела градског грађевинског земљишта за коју накнада није била исплаћена. Другостепени суд је правилно поступио када је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права. Побийана одлука је заснована на одговарајућим правним разлозима. Ревизијом изнето тиче се чињеница. То нису разлози који се разматрају у ревизијском поступку.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу 414. став 1. ЗПП.

Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић